

Hu valgt denne Udvej, og Resultatet vil jo nu om kort Tid foreligge som en Kendsgerning.

Naar nu den højtærede Kultusminister om ikke mange Øjeblikke vil kunne gaa ud af Salen som Sejrhæder, iført sin Menighedsraadslov som en Sejrskaabe, da frygter jeg for, at det vil gaa den højtærede Minister, som det gik en vis Kejser i et af H. C. Andersens Eventyr. Kejseren gik ogsaa ud, menende sig iført en ny Dragt; men saa hørte han en Røst, der raabte: Men han har jo ingenting paa! Og det var først een Røst, men tilsidst blev det et helt Kor fra Folket: Han har jo ingenting paa! Kejserens Omgivelser havde i Virkeligheden set det længe, og det var dem højest ubehageligt, da Røsten lød. Saaledes er det i Virkeligheden ogsaa her. De, der have støttet den højtærede Kultusminister i denne Kamp, have ogsaa i Forvejen set, at han i Virkeligheden ingenting havde paa. Den omtalte Kejser i Eventyret var jo falden i to slemme Bedrageres Hænder. Saaledes er det jo ogsaa gaaet den højtærede Kultusminister, og de to slemme Bedragerere hedde: Teorien om den borgerlige Indretning og den rummelige Folkekirke. Disse Bedragerere have handlet ilde med den arme Mand — undskyld, jeg skulde sige den højtærede Minister —, og Følgen er bleven den, der nu ses.

Men saa er der sluttelig noget, der hedder Ansvar. Den Gang, da det rygtedes her i Landet, at Forstanderen for Askov Højskole var kaldet til den ansvarsfulde Stilling som Landets Kultusminister, var der indenfor kirkelige Kredse knyttet store Forhaabninger til den Mand, idet man tænkte saaledes: Det er jo en Mand med en virkelig kirkelig Forstaaelse, og saa blive ogsaa Folkekirkens Anliggender betroede i gode Hænder. Men det er dog vitterligt, at man er bleven sørgeligt skuffet, og det er vitterligt, at der har været andre Kultusministre, om hvem det maatte siges, at de havde langt færre Forudsætninger for en saadan Forstaaelse, men som dog have vist, at de havde en langt bedre Forstaaelse af, hvad der er Folkekirkens sande Tarv. Nu kunde jeg godt tænke mig, at den højtærede Minister vilde smile ved disse Ord om at bære Ansvar. Det kan man jo nok gøre, men Ansvar kommer alligevel til at hvile — selvfølgelig paa hver enkelt, der støtter Flertallets Indstilling, men ganske særligt og først og fremmest paa den Mand, der beklæder Stillingen som

Kultusminister i Danmark i dette Øjeblik. Man kan nok smile ad de Ord, jeg siger her, men der er alligevel noget, der engang hedder Historiens Dom, og den kan være højest ubehagelig, navnlig hvis den kommer saa tidligt, at man selv oplever den. Sejren vil til visse ikke geraade dem til Ære, der have ført denne Sag igennem, saaledes som det her er sket. Fra Højres Side er Kampen ført saaledes, at det maa siges, at de have vist den yderst mulige Imødekommen, de have kæmpet saa længe, der var en Mulighed for at faa en brugelig Overenskomst, man har fra den Side virkelig set paa Folkekirkens Tarv. Fra den anden Side maa det siges, at man har solgt Hensynet til Folkekirkens Tarv af politiske Hensyn, og jeg betvivler ikke et Øjeblik, at Tanken om de Folketingsvalg, der forestaa i det kommende Aar, allerede har staaet som et uhyggeligt Spøgelse; naar man har tænkt paa dem, har man ikke frygtet noget fra det godmodige og altid medgørlige Højre, som til visse hverken vil eller kan tage Kredse fra Regeringspartiet, men man har næret Frygt til den anden Side, baade til den radikale og socialdemokratiske Side. For mig er der ingen Tvivl om, at dette har været ikke Tungen paa Vægtskaalen, men et af de tunge Lodder i Vægtskaalen; man har solgt Hensynet til Folkekirkens Tarv af Hensyn til rent politiske Spørgsmaal.

Da den ærede Ordfører (Fr. Petersen) er gaaet ind paa mange Enkeltheder i Indstillingerne, behøver jeg jo ikke at gentage noget af det. Jeg har paavist det, der hver eneste Gang ved denne Forhandling er blevet fremdraget som de to Punkter, det hele maatte dreje sig om, og jeg siger endnu en Gang, at dersom man fra Regeringspartiets og den højtærede Kultusministers Side stadig har været paa det rene med dette: Vi gaa ikke paa Forlig med Højre, uden at vi nøde dem til at opgive det ene Punkt helt og komme os i Møde paa det andet Punkt, saa har man paa Forhaand vidst, at man har spændt Buen for højt; saaledes kan man ikke forhandle, paa den Maade kan man ikke vente et Resultat, men Ansvar hviler saa ogsaa paa den højtærede Kultusminister og dem, der støtte ham. Jeg anbefaler altsaa hermed at stemme imod Flertalsindstillingen og for Mindretalsindstillingen.

Formanden: Det ærede Medlem brugte to Gange det Udtryk, at den Opfattelse, som deles af Fællesudvalgets